

ZAMONAVIY TA'LIM USULLARINI O'ZGARTIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYASINING O'RNI.**Abdullaev Baxriddin Tojalievich***Far DU Harbiy ta'lim fakulteti**Mahsus tayyorgarlik sikli katta o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada o'qitish usullarini o'zgartirish uchun foydalaniladigan axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining imkoniyatlari haqida ma'lumot berilgan, zamonaviy sharoitda o'qituvchi va kompyuterning vazifalari shakllantirilgan, shuningdek, ma'lumotlardan foydalanishga asoslangan malakali darsni amalga oshirish shartlari sanab o'tilgan. va kommunikatsiya texnologiyalari, o'quv dasturini amalga oshirishga to'sqinlik qiladigan kamchiliklarni taqdim etadi.

Kalit so'zlar: O'qitish metodikasi, multimedia, kompyuter axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, masofaviy, individual, pedagogik texnologiya.

Yangi axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) paydo bo'lishi munosabati bilan o'qituvchilar o'z ta'lim usullarini o'zgartirishlari zarur. Televizor orqali axborot olishga odatlangan talabning miyasi multimedia yordamida ma'lumotni osonroq qabul qiladi. Talabning darsda faol bo'lishi, zavq bilan ishlashi va o'z ishining natijalarini nazorat qila olishi muhimdir. Ushbu muammoni hal qilishda o'qituvchiga an'anaviy o'qitish usullari ham, kompyuter axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) ham yordam berishi mumkin, chunki ta'limda kompyuterdan foydalanish o'quv jarayonini mobil, masofaviy, individual va tabaqalashtirilgan qilish imkonini beradi. Fan va texnika sohasida ham shunday qilish mumkin talaba qisqa vaqt ichida o'z mehnat faoliyatida imkon qadar ko'proq ma'lumot olishi, o'zlashtirishi va undan foydalanishi kerak.

Pedagogik texnologiya axborot texnologiyasidir, chunki u axborotni o'rganish, olish va o'zgartirish texnologik jarayonining asosini tashkil qiladi. "Kompyuter" "o'qituvchi" sifatida quyidagilar bo'lishi mumkin:

- ta'lim axboroti manbai;
- uslubiy manba;
- Matematik masalalarni yechish manbasi;
- Monitoring, tahlil va baholash vositasi.

Kompyuter o'qitish vositasi sifatida:

- matnni tayyorlash, saqlash va uzatish vositasi;
- Grafik asbob;
- spektakl va spektakllarni tayyorlash vositasi;
- Hisoblash vositasi"

Darsni rejalashtirish yoki loyihalashda o'qituvchi quyidagilarni qo'llashi mumkin:

- turli xil kompyuter dasturlarini yaratish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan dasturlash tillari;

- Kompyuter bo'yicha ta'lim hisobotlari;

-o'qituvchilar tomonidan yaratilgan dasturlar,darsliklar va masofaviy o'qitish vositalari,talabalar bilimini tekshirish uchun anketalar.O'quvchilar olgan bilimlari asosida tajriba va testlar o'tkazishi o'quvchilarning ta'limda AKTdan foydalanishga qiziqishini oshiradi."Hozirgi kunda ofis dasturlari paketlari darslarni o'qitishda muhim o'rin tutadi".Taqdimotlar tayyorlash va darslarni o'tkazish uchun maxsus qo'llaniladigan ushbu paketdagi eng ko'p qo'llaniladigan dastur MS Power Point dasturidir.

Ma'lumotlar bazasini boshqarish tizimidan foydalanib, o'qituvchi pirovardida ta'limni tashkil etishning samarali tizimini yaratishi mumkin. MS Word va MS Excel matnli dasturlari turli matnlarni qayta ishlash, jadvallar, chizmalarni joylashtirish,avtomatik, matematik va iqtisodiy hisob-kitoblarni amalga oshirish uchun sharoit yaratadi. "AKTdan foydalanishning afzalliklari shundan iboratki, ular o'quv kursini shaxsiylashtiradi, o'qituvchi har bir talaba bilan individual ishlashga kamroq vaqt ajratadi".

Reytingli ta'limning zamonaviy sharoitida, ayniqsa, o'qituvchi rahbarligida va ishtirokisiz mustaqil ishlash orqali talaba faolligi ortib borayotgan sharoitda AKT vositalaridan foydalanish o'z vaqtida amalga oshiriladi. Reytingli ta'lim AKTdan keng foydalanish bilan bog'liq ta'limda. Ma'lumki, reyting o'qitish o'qitish usullariga zamonaviy usullarni kiritadi. Individual ta'limning ta'minlanganligi va talaba yangi vazifani kutmasligi tufayli ko'p hollarda u o'z ishining natijalarini tekshiradi, bu esa o'z-o'zini o'rganish samaradorligi va tezligiga, bilim olish jarayonida mustaqillikka xizmat qiladi,ko'p sonli mashqlarni yechish samaradorligi va o'quv jarayonidagi muvaffaqiyatlar ham ko'rinadi.

Testlardan foydalanish talabaga o'z xatosini tezda topishga va to'g'ri javobni eslab qolishga imkon beradi, o'quv ma'lumotlarini qidirish talabani bir havoladan ikkinchisiga o'tkazishga, qidiruv mavzusining ma'nosini topishga va ochishga majbur qiladi;Yangi axborot texnologiyalarining ustuvor yo'nalishlaridan biri texnologik jarayonning turli oqibatlariga olib kelishi mumkinligidir. Yuqorida aytib o'tganimizdek, o'quvchilar har xil intellektga ega bo'lishi mumkin va o'quvchi bilan ishlashning individualligi iqtidorli talabalarga boshqalarni kutmasdan, balki qo'shimcha mustaqil ishlarni olib, izlanish va izlanishda oldinga siljish imkonini beradi.

Shunga muvofiq, ish sifatini oshiruvchi, har bir o'quvchiga mustaqil bilim olish imkoniyatini beruvchi bugungi o'qitish uslublari barpo etildi. Bunda o'qituvchidan nazorat qilish va o'quv materiallarini to'g'ri va o'z vaqtida tarqatish mahoratini egallash talab etiladi. "Hozirgi vaqtda AKT bilan bog'liq holda o'qitishning yangi usullari qo'llanilsa, o'quv jarayonini tashkil etish ko'p mehnat talab qiladi".

-Birinchidan, barcha AKT vositalari taqdim etilishi kerak.

-Ikkinchidan, uslubiy ishlanmalar ta'lim jarayonida tasdiqlanishi va amalga oshirilishi kerak.-Uchinchidan- informatika bo'yicha davlat standarti ta'limda AKTdan foydalanishga moslashtirilishi kerak.

O'quv rejasini amalga oshirishga to'sqinlik qiluvchi kamchiliklar:

-AKT vositalarining elektr energiyasi bilan ta'minlanishiga bog'liqligi;

-Internetga ulanishga bog'liqlik;

“Dars davomida internet qidiruv tizimlariga kirib kerakli ma’lumotlarni topishimiz mumkin. Internet-brauzerlar yordamida biz eng so‘nggi yangiliklar bilan tanishishimiz mumkin”. Yangiliklar, o‘yinlar, darslar, kompyuter va o‘quv dasturlari, turli mavzudagi turli ma’lumotlar, nashrlar, anjumanlar, turlari, fan va texnika olamidagi o‘zgarishlar va shu kabilar haqidagi dolzarb ma’lumotlar bilim olish, dunyoqarash va didning shakllanishiga ta’sir qiladi. har birimizda. AKTdan foydalangan holda o‘qitishning turli va murakkab usullari talabalar uchun qiziqarli.

Ta’limdagi bunday mustaqillik malakali o‘qitish usulini joriy etish zarurligi haqidagi g’oyani keltirib chiqaradi, chunki AKTdan foydalanish o‘quvchilarning bilim olishga bo‘lgan qiziqishini uyg‘otadi.

FOYDALANGAN ADABIYOTLAR:

1.Ю. А. Захаров, В. А. Москинов,Обще образовательных учреждений: Информатика 2005 й

2.Шелепаева А.Х. Поурочные разработки по информатике: Универсальное пособие: 8-9 классы- 2-е изд., перераб. и доп. - М. ВАКО, 2006.- 272 с. 3. Рыжов В.Н. Дидактика: Учеб. пособие для студентов пед. колледжей и лицеев. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2004 -318 с.4.

4.Евсеев Г.А Программы для общеобразовательных учреждений: Информатика. 2-11 классы.- М.: БИНОМ. Лаборатория знаний, 2005.

5. Симонович С.В.,. Общая информатика: Учебное пособие для средней школы. - М. АСТ-ПРЕСС: Инфорком - Пресс, 1998.

6. Гулова М.Т. Методика преподавания информатики.

Учебное пособие.- Бохтар, 2022. - 100 с.